Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens

Aan: Directeur Wonen
C.c: Manager IVE Ruimte& Economie
C.c: De Stedelijk Directeur Ruimte& Economie
C.c: CIO AI
C.c:Projectleider Passend Wonen/ Huisvesting, Privacy Officer Ruimte& Economie/wonen, Juridisch adviseur gemeente Amsterdam

Datum	03 mei 2019
Behandeld door	T. 5.1, 2, e
Onderwerp	Rolstoelwoningen

Geachte heer XXX,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 11 april 2019 waren bij het agendapunt "Rolstoelwoningen" namens u aanwezig: mevrouw XXX (projectleider passend wonen/ huisvesting), mevrouw XXX (privacy officer R&E/wonen) en mevrouw XXX (juridisch adviseur).

In Amsterdam is er een groot tekort aan 'rolstoelwoningen'. Om de lange wachtlijst in te korten is er gekeken naar mogelijkheden om meer rolstoelwoningen vrij te krijgen. Het vermoeden was dat van de woningen waarvoor ooit de indicatie rolstoelwoning is afgegeven, een deel niet meer wordt bewoond door personen die van de rolstoel daar gebruik van maken. Hiervoor is een onderzoek uitgevoerd waarbij aan de hand van het Wmo- Ned Registratiesysteem voor Voorzieningen gekeken is welke huishoudens gebruik maken van een Wmo- voorziening (rolstoel). Uit onderzoek naar de omvang van deze groep van huishouden is naar voren gekomen dat het gaat om 200 van de 1500 rolstoelwoningen.

Directie Wonen wil graag in samenwerking met de verhurende woningcorporatie de gegevens uit dit onderzoek gebruiken om huishoudens te benaderen of het aanhouden van een rolstoelwoning nog noodzakelijk is. De gemeente Amsterdam heeft geen wettelijke (bestuursrechtelijke) gronden om de gegevens te verzamelen, zelf huishoudens te benaderen of een verhuizing af te dwingen. Daarom gaat de voorkeur naar het samen met de bewoners van de betreffende huishoudens kijken naar andere woningen die wellicht beter bij hun huidige situatie passen.

Advies
De CPA dankt de aanwezigen voor de toelichting en komt tot een globaal advies voor de aanpak van deze kwestie.

Uitgangspunt hierbij moet zijn de centrale rol die de gemeente speelt bij het toekennen van rolstoelen en daarmee samenhangend met de toewijzing van rolstoelwoningen. Het gaat hierbij om de verwerking van bijzondere persoonsgegevens van de gebruikers/bewoners, aangezien die informatie bevat over hun gezondheid. De gemeente heeft zowel bij toekenning van rolstoelen als bij de toewijzing van hiervoor geschikt woningen een wettelijke taak en is op grond hiervan gelegitimeerd deze gegevens te verwerken. Het combineren van deze gegevens teneinde vast te stellen of voor een bepaalde woning nog steeds een rolstoel ter beschikking is gesteld is, kan worden aangemerkt als de uitvoering van een taak van algemeen belang in en valt onder het doel waarvoor deze gegevens zijn verzameld. Voor zover het verder gaat dan dit oorspronkelijk doel is deze verdere verwerking zeker niet onverenigbaar hiermee te achten. Het past bij deze sleutelfunctie van de gemeente op het gebied van zorg voor gehandicapten om de uitkomst van de vergelijking van woningbestand en rolstoeltoewijzing te delen met de bij de woningtoewijzing betrokken instanties, met name de woningcorporaties. De CPA wijst hierbij op artikel 5.2.1., tweede lid, sub A van de Wmo, krachtens hetwelk het College persoonsgegevens kan verstrekken aan een aanbieder die zich jegens het college heeft verbonden tot het leveren van de maatwerkvoorziening aan de cliënt, voor zover deze noodzakelijk zijn voor het aan de cliënt leveren van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen. Als voor een rolstoelwoning geen toewijzing (meer) heeft plaatsgevonden, verdient het aanbeveling dat de gemeente met de woningcorporatie afspreekt wie de bewoner benadert teneinde de actuele situatie met betrekking tot de noodzaak van het gebruik van een rolstoelwoning vast te stellen. De uitkomst kan zijn, gegeven de bestaande behoefte aan rolstoelgeschikte woningen, dat de gemeente of de woningcorporatie met de bewoners onderzoekt welke situatie zich specifiek voordoet en of en zo ja of en zo ja welke alternatieve huisvestingsmogelijkheden door woningcorporaties geboden kunnen worden. Pas in dit stadiums kunnen de corporaties hun rol vervullen. Het is goed om deze vervolgstappen op voorhand nader te beschrijven. De CPA benadrukt dat het van belang is dat bekendheid wordt gegeven aan het voornemen om over te gaan tot deze bestandsvergelijking. Zowel mogelijk moet worden voorkomen dat bewoners/rolstoelgebruikers zich overvallen voelen door wat zij als een ongevraagde inspectie kunnen ervaren. Juist van de groep van bewoners van rolstoelwoningen en rolstoelgebruikers zal bij tijdige en goede voorlichting begrip kunnen worden verwacht voor deze actie van gemeente en woningcorporaties. De werkwijze verdient dan ook nadere uitwerking tussen betrokken partijen en ook overleg met belangenorganisaties .

Voor verdere toelichting op bovenstaande kunt u de onderstaande notulen raadplegen. Ik vertrouw erop u aldus voldoende geïnformeerd te hebben. De CPA wordt over de verdere gang van zaken m.b.t. de rolstoelwoningen graag nader geïnformeerd.

Hoogachtend,

De heer mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van het openbaar agendapunt van de vergadering op donderdag 11 april 2019

1. Rolstoelwoningen (Cluster Ruimte& Economie, directie Wonen)
De voorzitter zegt dat hij uit de toegezonden documenten heeft opgemaakt dat men bij deze aanpak is vastgelopen in schijnbaar onontwarbare juridische knopen. Hij biedt de hulp van de CPA aan om die knopen te ontwarren. Hij geeft de gelegenheid voor een toelichting op het probleem.

Er zijn in Amsterdam 1500 sociale rolstoelwoningen en er staan 400 mensen op de wachtlijst. Het vermoeden bestaat dat in een aantal woningen geen mensen meer wonen die zijn aangewezen op een rolstoel. Het is dus wenselijk te kijken of men die woningen kan vrijmaken voor mensen die wel dringend op een dergelijke woning zitten te wachten. Het is echter ondoenlijk om al die 1500 woningen te bezoeken om uit te vinden of er nog een rolstoelgebruiker woont. Daarom is men op zoek naar een snellere route. Uit gegevens van Wmo Ned, waarin alle Wmo-verstrekkingen worden geregistreerd, blijkt dat er op 200 adressen geen rolstoel is vertrekt vanuit de Wmo. De vraag is of men deze persoonlijke gegevens mag gebruiken om gericht die 200 woningen nader te onderzoeken. De huidige bewoners hebben een huurrecht. Bij volkshuisvesting vindt alleen bij de aanvang van de bewoning een toetsing plaats. Bij een rolstoelwoning moet de aspirant-huurder een rolstoelindicatie overleggen, maar daarna heeft die met zijn medebewoners een min of meer permanent recht. Hooguit kan de verhurende woningcorporatie, een clausule in het contract opnemen. De corporatie zou met een beroep op 'dringend eigen gebruik' - voor rolstoelbezitters op de wachtlijst – de huidige bewoners kunnen bewegen een andere woning te betrekken. De gemeente heeft daarvoor echter geen juridische middelen.

De CPA zegt dat men eerst moet kijken welke gegevens bij de gemeente en corporaties zelf beschikbaar zijn. Er moet een bestand zijn van alle rolstoelwoningen in de stad. De gemeente heeft ooit de indicatiestellingen voor een rolstoelwoning afgegeven. Voor die woningen kan een corporatie wettelijk een beroep doen op 'dringend eigen gebruik'. De corporaties kunnen in hun administratie achterhalen bij welke contracten de ontbindingsclausule is opgenomen. Daar is dus een juridisch instrument om mensen tot verhuizing naar een andere passende woning te bewegen.

Vanuit het project wordt opgemerkt dat de huisvestingsvergunning alleen een toets is bij het ingaan van het huurcontract. Daarna is er bestuursrechtelijk geen verhuizing af te dwingen. Ook als er een ontbindingsclausule is, zal de rechter meestal het huurrecht en de huurbescherming van de bewoners laten voorgaan. De situatie is vergelijkbaar met die van scheefwoners. Daarom kan men de huidige bewoners niet dwingen te verhuizen, maar kan men wel met ze bekijken of er niet een andere woning te vinden is die beter bij hun huidige situatie past. Zo willen de corporaties de gang via de rechter ontlopen.

De CPA denkt dat er dan wel een juridische grondslag is om gegevens te verzamelen en te combineren en ziet geen reden waarom gegevens uit het begin van het huurtraject in een later stadium niet gebruikt zouden mogen worden. De gemeente heeft ook een taak op het gebied van woningtoewijzing en mag dat controleren. Het gaat niet om het verstrekken van Wmo-gegevens aan corporaties. De gemeente heeft wel toegang tot die gegevens en kan

vanuit de woningtoewijzingstaak wel doorgeven voor welke rolstoelwoning vanuit de Wmo geen rolstoel geleverd wordt. Dat levert dan een eerste selectie op van adressen die men vervolgens nader kan gaan onderzoeken. Gaandeweg kan dan bijvoorbeeld blijken dat er wel een rolstoel aanwezig is, maar bijvoorbeeld vanwege het UWV of uit eigen middelen aangeschaft, maar een eerste selectie is er dan. Daarna moet maatwerk volgen om met de bewoners te bekijken wat er precies aan de hand is en welke alternatieven geboden kunnen worden. In eerste instantie is dat een publieke taak, dus van de gemeente, maar als het gaat om het aanbieden van woningen komt de corporatie in beeld.

Vanuit de CPA worden nog wel enkele mogelijke voetangels genoemd. Het gelijkheidsbeginsel kan in het geding komen omdat men rolstoelbezitters anders gaat behandelen dan alle andere Amsterdammers die niet meer passend wonen. Het gaat hier om een kwetsbare groep en dan kan het een lastig verhaal worden om een beroep te doen op dringend eigen gebruik. Men moet dus wel goede alternatieven aanbieden. Verder moet men er rekening mee houden dat de huidige bewoners ook allemaal hun eigen sociale netwerken en verplichtingen hebben die een verhuizing gecompliceerd maken.

De voorzitter concludeert dat het primair om een gemeentelijke taak gaat. Die kan binnen de eigen bestanden zo goed mogelijk uitzoeken wat er bekend is over de bewoners van rolstoelwoningen en tot een eerste selectie komen van nader te onderzoeken adressen. Ook daar ligt de taak primair bij de gemeente. De corporaties komen pas later in beeld, als de bewoners aangeven in aanmerking te willen komen voor een verhuizing. Het is ook van belang de bewoners met open vizier tegemoet te treden. Hij wenst de indieners veel succes met deze aanpak.